

Előszó

Nem egyszer és nem egy helyen olvashattuk azt, hogy a különböző társadalmi és gazdasági folyamatok hatást gyakorolnak az oktatási rendszer működésére, és változást indukálnak abban szemléletmódjában, működésében, tartalmi szabályozásában vagy éppen kommunikációs és módszertani csatornáiban. Jelen sorok írásakor egy korábban még nem tapasztalt kényszerhelyzetet él át a világ szinte összes országának oktatási és képzési rendszere, aminek tanulságait, jellemzőit és kikényszerített innovációit valószínűleg egy későbbi számunkban fogjuk taglalni.

A jelenlegi állapot nincs tekintettel semmire és senkire, az oktatási rendszer minden szintje és minden területe érintett a problémakörben, ahogy a szak-és felnőttképzési rendszer is. Bonyolult, szerteágazó szakmai területről beszélünk, amely egyébként is mindig „mozgásban van”, változnak a keretek, az intézményi háttér és a szakmai megoldások. Jelen számunk mélyebb bepillantást enged a szak- és felnőttképzési rendszer különböző területeibe az alábbi kutatásokon keresztül.

A Balázs László – Szabó Csilla Marianna szerzőpáros a munka világába való átmenet egyik fontos problémakörét tárja fel kutatásában a munkáltatói kör és a Dunaújvárosi Egyetem végzős hallgatóinak bevonásával. A munkáltatói interjúk eredményeképpen jól meghatározhatóvá váltak az általuk igényelt kompetenciák köre, illetve az általuk nyújtott aktivitások jellege, amelyek a hatékony munkatárssá válás folyamatát támogatják. A hallgatói kompetenciák minőségi vizsgálata pedig megmutatja, hogy „mi áll rendelkezésre”, mi az a kompetenciakészlet ami jellemzi a friss diplomások körét, egyfajta lenyomatát is adva ezzel a felsőoktatási fejlesztő folyamatoknak.

A szám egyetlen angol nyelvű cikke egy albán szerzőpárostól származik. Nazmi Xhomara és Fleura Shkemi tiranai egyetemek oktatói, akik strukturált kérdőíves kutatásukban az intelligencia-összetevők tanulási folyamatra gyakorolt hatását vizsgálták. A statisztikai elemzés rámutat arra, hogy a hallgatók adott intelligencia összetevőt miként használják a tanulási, észlelési és problémamegoldó folyamatokban, visszahatva ezzel az igényelt oktatási technikákra is.

Mindig öröm számunkra, ha doktorandusz hallgatók kutatásának adhatunk helyet a folyóirat hasábjain. Mangné Kardos Zita fontos kutatási kérdést tesz fel, miszerint azok az egyének, akik már egy felsőoktatási intézmény műszaki területén tanuló hallgatók, valóban jó pályaválasztási döntést hoztak-e. A kutatás a hallgatók leendő munkájukkal kapcsolatos értékpreferenciáit és kompetenciáit tárja fel validált kérdőívek segítségével, és veti össze őket az elvárásokkal.

Az élethosszig tartó tanulás paradigma talán egyik legszélesebb értelmezését jelzi Jákli Eszter tanulmánya, amelyben a gyermekkor egyik fontos nevelő intézményét, az általános iskolát vesszük górcső alá, annak is egy speciális intézményi területét, az iskolakerteket. Érdekes és ugyanakkor elgondolkodtató kutatást ismerhetünk meg az iskolakertek funkciójáról, használatáról, és talán nem túlzás azt állítani, az emberi erőforrás kitermelés folyamatában betöltött minőségi szerepéről.

Jelen sorok írója nem csak vendégszerkesztőként, szerzőként is hozzájárult a szám elkészítéséhez. Tanulmányomban egy korábban még nem feltárt problémakörre fókuszálok. A szakképzési folyamat fontos lezáró eseménye a szakmai komplex vizsga, amelynek tartalmi és megvalósulási jellemzőit vizsgálom Baranya megyében. Több olyan szervezési és szakmai hiba is felszínre került

a jegyzőkönyvek és beszámolók elemzése során, amelyek kezelése nagyban növelné a szakképzési rendszer hatékonyságát.

Voltnerné Rudolf Anita gyogyepedagógiai és oktatói gyakorlatát hasznosítva mutatja be azokat a digitális platformokat és programokat, amelyek a képzési folyamatok módszertani megújítását szolgálják, élményközpontúvá téve az ismeretek elsajátítását. Tudjuk, hogy a fiatal generáció már a digitális világban él, az információk egy jelentős részét is már csak ezen a csatornán hajlandó fogadni, így nagy öröm látni ezt a fajta szakképzési gyakorlati módszertani aktivitást.

Szabó Csilla Marianna nagy szerepet vállalt a szám elkészültében, hiszen Bartal Orsolyával az oldalán egy másik kutatását is publikációra váltotta. Mindketten a Dunaújvárosi Egyetem oktatói, így talán előre jelezhető volt, hogy a kutatás a műszaki pályával, mérnökképzéssel és a hallgatók felkészítésével lesz kapcsolatos. Mindez ráadásul nemzetközi kitekintésben, hiszen a kérdőíves kutatás keretében orosz egyetemi hallgatók is megkérdezésre kerültek. A vizsgálat fő iránya a hallgatók felkészítéssel kapcsolatos elégedettségének és elvárásainak vizsgálata, a Z generáció tükrén keresztül.

A szám záró tanulmányának sajátos megerősítést adott a jelenlegi pandémiás helyzet. Balázs Brigitta tanár és doktorandusz hallgató, kutatási témája a tanulói motiváció és tanulási eredmény mérése a különböző elektronikus tanulási környezetben. Diákok körében elvégzett kérdőíves kutatása árnyaltan mutatja be a diákok motivációs jellemzőit és kooperatív viselkedési elemeit a digitális módszertani megoldásokkal kapcsolatosan, előre vetítve ezek oktatástechnológiára gyakorolt hatását.

2020. március 31.

Vámosi Tamás
vendégszerkesztő